

זמןנים (NYC)
7:58..... הדלקת הנורוות.
9:27..... מוצאי שב"ק
שיעורים נסדרו
"...ישעה" "ד-ט"ו שבת ע"ח ירושלמי...ראש השנה י"ג תוספთא...תורות ו' רמב"ם...עדות ח'

אלyon הילל הקודש

ועל גגנו ליל הילל הקודש ברסלב וויליאמסבורג
מוסדות חילל הקודש ברסלב וויליאמסבורג
עטיסדה ע"י כ"ק מרן מוהראר"ש ז"ע

שבה 9, גליון 35 (449)

פרישת בעדנבר, כ"ט איר, מערלים חודש סיון, אכזטרך ו', שעת תש"פ לפ"ק

מהרא"ש דערצ'יזילט

すべנות ברענוגט ישועות

ווען איד וויל תשובה טו, דארף ער וויסן איז דער עיקר תשובה איז ער זאל קיינטאל נישט זיין אויפגעערט, קיינטאל נישט זיין נערוועז, קיינטאל נישט איז איז אויפגעערט. ווען איז מענטש וויב און קינדר, אידער מיט קין שום מענטש. ווען איז מענטש באווייזט דאס איז נארניישט קען איז דערנעערוירן און גארניישט קען אים איריגברענעגנון איז נערוועזקייט, דעםאלט קען ער זיין פאץ'יכערט איז זיין תשובה איז אונגענוןען געווואן אין האיל. דער הייליגער רבבי זאגט (ליקוטי מהרא", חלק א', סימן ו') איז דער עיקר תשובה איז ווען איזינער וווערט פאראשעט איזער מיען רעדט אויר אים און מען דערנעערוירט אים, מען קרייגט זיך מיט אים, און דער מענטש שויזיגט אפ, דאס איז דער שלימות התשובה.

מען דארף אריגוצוליגין די וווערטעד גוט גוט אין הארכ' ארין, איז דער עיקר תשובה איז צו האבן סבלנות, זיין א געדולדיגער מענטש. און דער הייליגער רבבי זאגט (ליקוט מתק'ין, חלק א', סימן ק"ח) איז צווצוקען צו געדולדיג'יקיט און סבלנות קען מען נישט נאר דורך אמונה, ווען איז מענטש גלייבט איז בורא כל עלומים איז גארניישט זיך אלליין, אלעלס איז נאר פון זעם בורה כל עלומים אלליין, געדמאלאט איז ער קיינטאל נישט איז פעס, ער איז שטעהנדיג געדולדיג, וויל ער וויסט איז אלע פונגס באשעפארט אלליין וואס פרט ד' וועלט בהשגה פרטיט, ווי ד' חיל זאגט (חולין ז') אין אדים גענטש קיון קלפא און דעם קיל'יעס פינגעער נאר איז מענטש נישט קיון קלפא און דעם קיל'יעס פינגעער נאר איז מענטש איסיגערפונ קודם פון אויבן, גארניישט פירט זיך אלליין. איבערדעם זארף מען זיך אינ'קיפון די מיה פון סבלנות, געדולדיג'יקיט, האבן געדולדיד צו יעקסם איזעט, ובפרט צו די <<<<

א גוט וווארט
פאר זיון תלמיד רבבי שמואל אייזיק
הפי מורה, סיון תמא: "וועגן אביסל בלוט זאלסטו פארלירן זי וועלט און יענע וועלט? קערעצע עס איס!" יעדער מענטש וווערט געבערין מיט שלעכטעל מידות, ער מאינט איז אלעלס קומט זיך אים איז ער איז איביגג געעיכט; דאס קומט פון ד' הייסע בלוט וואס איז זא אינעם מענטש. אבער איז אמעיכש האט שעכל און ער פאלאט דעם רבבי זואס האט אונז געגען אמפתחת "התבזוזות", דאס הייסט איז אמעיכש זאל אלואיס'טעזון זיון הארץ פארץ איביגערשטן, אים דערצ'יזילט אלעלס וואס באדרט אים און אים בעטן אויר אלע שלעכטעל מידות וכור, וואלט דער מענטש געהאט אחסITEM טוביים. דאס האט דער רבבי גענאנט: "שמעאל אייזיק, וועגן אביסל בלוט זאלסטו פארלירן זי וועלט און יענע וועלט? קערעצע עס איס!"
טייעערער..., וועגן אביסל בלוט זאלסטו פארלירן זייליגע רבבי זיון דינן חכםינו זכרונות לביצה זאגן (אבות ה, י"ח): "כל המזקה את הרבים - אין חטא בא על זדו"; ווער עס איז מזקה א צוויטין איז ווועט נישט קומען צו עבירות.

עטטו אמונה וארה תשע"ט

א מעשה אויף די פרשה

ושמרו את משמרתו ואת משמרת כל העדה

מהרא"ש קאט דערצ'יזילט (הוקא בפצתה פציג, סימן תקעט): אפאל איז איז געקומען צום רבביין, דער איז איז געוווען זיינער צונגעיבורן צום רבביין, מען קאט אים גערפֿן ר' ישראאל פון געמעירוב. און ער האט געבעטן דעם רבביין או ער זאל אים לאון פאָרָן צו א געוויסע פלאַן - וואו עס איז געוווען דאָרט א מלחה - פאר פרנסה; הילות דער מענטש האט זיינער געווואלט פאָרָן האט אים דער רבבי נישט גענאנט בעפֿרְושׂ ער זאל נישט פאָרָן נאר דער רבבי קאט אים גענאנט די גוערטער: "זאלסט זיך פֿאָרְגעַמּעָן איז זיא מיט נײַן איז צו זאָר גָּלִילֵה, און זאלסט זאגן פֿינַּפֿאָרְטּעָךְ זָהָבְּ הָלִילִים, נאָכְּדֻם ווי אָזְוִי עַס ווועט דיר ארין קומען איז מחשכה זאָז זאלסט זיך פֿרְזִין", ער קאָט איז געטען און ער זאל נישט גענאנט צום רבביין זאגן גענאנט: "עס איז קיר ארין איז צוֹרִיק גַּעֲקוּמָעָן צום רבביין זאגן זאָר גָּלִילֵה, און דער נָבִּי הָאָת גַּעֲנוֹאָסְטּ קָלָאָר אֶז דָּעָר אֶז דָּעָט נִישְׁט אַיִּזְנִין גַּעֲהָטּ יְאָז נְיִין צָוְגְּלֵיָה, נָאָר ווּיְלָעָס הָאָת אַיִּם גַּעֲבְּרַעְנְּטִינְתּ הָאָת עַר יָא גַּעֲנוֹאָלָט פֿאָרָן, הָאָת אַיִּם דָּעָר רָבִי גַּעֲנָאָגְּטּ: "עָאָ, מִיט אֶפְלָאַצְּקֵל קָעָן מַעַן אֶקְמָל כָּאָפָּן אֶפְלָאַצְּקֵל: מִיט אֶקְלִינָעָ פִּישׂ קָעָן מַעַן אַרְיִנְבָּאָפָּן אֶגְּרוּסָ פִּישׂ"; בְּשַׁעַת דָּעָר רבבי הָאָת אַיִּם זָאָס גַּעֲנָאָגְּטּ הָאָת עַר נִישְׁט פְּאַרְשְׁטָאָנָעָן ווּוּעָן גַּעֲפְּאָרָן צֶוַעַן קָלָאָלְךָ פְּלָאָלְךָ הָאָת עַר מַקְרָב גַּעֲוָעָן אֶגְּרוּסָ עַוְשָׂר צֶוַעַן אַרְיִשְׁקֵיט, דָעַמְאָלָט הָאָת עַר שְׂוִין פְּאַרְשְׁטָאָנָעָן ווּאָס דָעָר רבבי הָאָת גַּעֲמָיִינְתּ צֶוַעַן זאגן.

דאָס קיינטאל נישט וויסן ווועט מערן גענאנט צום רבביין גַּעֲרוֹשְׁטָן אַיִּין ווּאָס עַס ווועט פְּאַסִּין מִיט דִּהְפִּצָּה, אַז ווען קָעָן גַּיִיט הָפִּצָּה קָעָן מַעַן קיינטאל נישט וויסן ווועט מערן גענאנט יעצט צוֹרִיק צום אַיִּיקְעָרְשָׁטָן אַיִּין ווּאָס עַס ווועט פְּאַסִּין מִיט דִּהְפִּצָּה.

ווי איז מוחרא"ש מקורב גענוואָן? מהרא"ש איז מקורב גענוואָן דורך א סְפַר פּוֹן רבביין זואָס אַמְפִּין הָאָת מִפְּזִין זאָס גַּעֲנָאָגְּטּ זאָס קָט גַּעֲפְּעַטְרָה. זאָרָן שְׁפַעְטָר הָאָת עַר נִישְׁט פְּאַרְשְׁטָאָנָעָן ווּוּעָן ער אַיִּז גַּעֲפְּעַטְרָה. זאָס קָט גַּעֲפְּוּנָעָן אַיִּין זָאָס קָט גַּעֲטוֹזִישָׁט זָאָס לְעֵבֶן פּוֹן טוֹיְנְטָר אַיִּין צֶוַעַן גַּוְתִּין.

דער מִפְּזִין ווועט קיינטאל נישט וויסן ווועט פְּאַסִּין זָאָס עַס אַיִּז גַּעֲשָׁעָן מִיט זִין הָפִּצָּה, נָאָר ווּוּנְדָר ער אַיִּין הָיָם ווועט ער עַזְנָן ווּסְפִּרְמָה אַיִִלְעָלָת זָאָס צָוִתָּה תְּשִׁבְחָה פְּאַרְאִים פּוֹן אלע הָזְנָה מִצְוֹת וּמִשְׁעָנִים טּוֹבִים זָאָס ער דער בערנוגט אויר דער ווועט.

איך קאָפָּא אֶז דָּר ווועט זָאָס הָיִינְט עַפְעַס תָּוֹן פָּאָר הָפִּצָּה, זָעָן אֶז נָאָך אַיִּד זָאָל ווּוִסְנָן פּוֹן דִּי קְיִילִגְּעַד רבביין זָאָס עַצְוָת אַיִּון הָתְּחִזּוֹקָת. חַכְמָנָנוּ זְכָרָנוּ לְבִרְכָה זָאָגָן (אבות ה, י"ח): "כָּל הַמִּזְכָּה אֶת הַרְבִּים - אַיִּין חַטָּא בָּא עַל זְדוּ"; וווער עס איז מזקה א צוויטין איז ווועט נישט קומען צו עבירות.

עטטו אמונה וארה תשע"ט

רוי איזוי געבט מען זיך אן עצה

מײַט אָ פֿאָר' חַלוּמִיט קִינְד?

שאלות:

לכבוד דער אונדער ישיבת שליט' ע"א,
צום ערשות אַדְרָוִין יישר פֶּנֶּה פָּאָר אַלְעָ שִׁיעֻוֹרִים אָנוּ חִזּוֹק, וּבְפַנֵּט פָּאָר דִּי
חִזּוֹק אַוִּיפָּן סְדַר דָּרָךְ קְלִימָוד, עַדְעַס מַאלָּו וּמָאָס אַיְקָה הָעַס שְׂטָאַרְקָט עַס
מַירְפָּן פְּרִישָׁה צְוִירָק צָו לְוִיפָּן צָו דִי חִילְיָעַ תּוֹהָה.

דער אַיְבָּעֶר שטער האט מיר געגעבען אַ לִיכְטִיגָּעֵר זוֹן, ער איז אַכְּבָּר זַיְעָר אַ פֿאָרְחָלְמָדְשָׁעָר, ער קען זַיְצָן שְׁעוּר אָוֹן זַיְן פֿאָרְנָהָמָעָן צְלוּזָן מִיטָּן וַיְעַזְּחָלְמוּת אָוֹן פֿאָגָטָזָאַיְעָס. זַעַר קְלָמָדְהָאָט יִשְׂתַּחֲוֵד קְרִיזָּי פֿרְאָבְלָעְמָעָן מִיטָּן אַיִם, וַיְיַלְּעַר שְׁטָעָרְטָן נְשָׁתָן אַזְּנָלָאָס, ער יוֹצְרָתָר וְרָאוּי אַזְּפָרְזָן זַיְן קְלָאָז, וּנוֹעַן עַס קְרָמָט אַכְּבָּר אַזְּבָּעָנוּי דָּאָס לְזָבָּ�נוּי, באָזְּבָּעָנוּי אַזְּבָּעָנוּי זַיְן, באָזְּבָּעָנוּי אַזְּבָּעָנוּי זַיְן.

ישמש ערך נאל איסונואקסן אל ליזינגר שטראיך.

אך וויס אן ער אין ניישט שוולדיג, וויל דער איזיבערשטער קאט אים איזוי באשאָפּן, אַבער איך קען אים ניישט לאָן איזוי לויַפּן, און זאמֿן וואָס איך רעה זיך אוֹרף אים קוֹפֶט דָאָך מאָר מיט אַ גוֹטָע פְּנֵוה אִם צוֹ שְׁטַעַלְעַן אָן פְּלאָז. ווי איזוי זאל איך זיך אומְגִינְצִי אִים?

תשי'ה: **בערות ה' יתברך**
יום ג' פרשת במדבר, כ"ה אדר, שנת תש"פ לפרט קען

לכבוד ... גנו יאיר.
איך האב ערחהאלטן דיבון ברינו.

איך בטע דיר זיינער דו זאלסט אקטונג געבן אויף דיין זון אייס נישט צו פארשעמען און אייס נישט צו צעקלאךן; איז דו וועסט איים אויפֿהַיִקְוָן וועסט ערצעיג אונקוועגן מיט איים, אבער אויב דו וועסט איים פארשעמען, דו וועסט איים באיטלען מייט א צומאמען ח'ולס, אידער פאָרְהַלּוֹטֶער, וכדוםה, אזער דו וועסט איים שלאנן ה' שכרכנו – וועסט איים חרוב מאכן אינגעאנץ.

שלמה המלה, דער חכם פון די ווילט לערטט אויגן ווי איזוי מלחן צו זיין קינגדער (שלל.cc: "תְּנַקֵּן לְעָרֵב עַל פִּי דְּרָכֶךָ, גַּם כִּי נִזְקָנֵן לֹא בְּסֻדּוֹמְפַתְּה"; ר'אס הייסט מען דארך מלחן זיין קינגדער "על פִּי דְּרָכֶךָ" – לוטית זיין וועג. יענעס קינגדה האט אנדערען נאטערן, אין אנדערען מה' אונן אן אנדערוע וועג ווי איזוי ער וואקסט, מען דארך גיינן מיט יעדן אינגענס אוירך זיין וועג. איזיינער איז א שארפער קראפֿ – דער צויזייטער אויז א גראדעראפֿ, איזיינער אויז א שגענאלער קראפֿ – קער צויזייטער אויז א שטיטיער קראפֿ; מיט יעדן קינגד דארך מען גיינן אוירך זיין וועג.

מִרְגַּעַפְנָעַן בַּיִם הַיּוֹלֵדֶן פָּנָא וּבַיּוֹלֵדֶן בָּן גַּוְגָּדֶן, אֹז וַיַּגַּע קִינְגְּדָעֶר זְעַנְעָן
גַּעֲנוּן טוֹיבֶּעֶן קִינְגְּדָעֶר לֹא עַלְנִוּ; וְאַף זְעַנְעָן מִיר וּזְאָס חַמְמִינו זְכָרוֹנָם לְבָרָכה
דָּרָאצְיָילָן או זְיַעֲנוּן גַּעֲנוּן מִמְוֹנָה אָזְרָךְ אַלְעָל טְהָרוֹת אַיִן יְרוּשָׁלָם וְלֹאָסָר הַמִּזְרָח
פָּרָק אֵין יְהוּדָה טָבָע. וְעַט מַעַן פָּוּן דָּעַם וּוְדִי הַיּוֹלֵדֶן הַאֲבָן אַזְיָעָבָעָיט
זְיַעֲרָעָקִינְגְּדָעֶר; אַפְּלָו זְיַעֲרָעָקִינְגְּדָעֶר טוֹיב לֹא עַלְנִוּ, דָּאַךְ זְעַנְעָן זְיַעֲרָעָן
גְּרָיִיסָט אַזְיָקָם אָז וַיַּהַבְּכוּ גַּעֲדָרָנוֹת דָּעַס אַיְבָּרָשָׁטוֹ אָזְרָךְ זְיַעֲרָעָן וְעַגְּ

או דו וועסט האבן סקלנות מיט דריין זונ וועט ער אויסנוקאקסן א געזונגעטר מענטש, ער וועסט איסנוקאקסן לוייט זיין שרגונז אוון דו וועסט האבן אסאך נחת פון אים, אויב אבער דו וועסט אים טשעפונג וועט גארניישט בליבין פון

אימ. בעת דעム איזיבערשטן יען טאג פאר אלע דיזצע קינדרער זוי זאלן זיין ערלכע איזן אונט עט זעם איזיבערשטן פאר דעム קידר ער זאל זוכח זיין אונט קאפ אונז מוך נאל זיך אים פֿעַנְגָּן, ער זאל פֿאַרְשָׁטִין לערען אונז ליב האבן צו

לעָרְפָּעַן – וְעַסְטָן עַזְנָן גְּרוֹסָעַן וְאַגְּדָעַר. אֲזִי וְיֵי חַמְפִּינָו וְקַרְנוּס לְרַכְבָּה דַּעֲרַצְיָילָן אַיְרָפָן דַּעַם אַוְבְּנַעֲרָמָאַטָּעַר פְּנָא רְבִי יְהָנָן בֶּן גּוֹדְרָא (חַבָּהָה) אַז זַיְעַ אַיְינְקִילָעַד עַנְעָן אַיְיךְ גַּעֲנוֹן טַיְבָעַ, וְיֵי פְּלָעָן וְיֵזֵן אַין בֵּית הַמְּדֻבָּשׁ בְּיֵי דִי שִׁיעָרִים פָּן דַּעַם חַילִילָן פְּנָא רְבִי יְהָנָה הַנְּשָׁא אַוְן וְיֵי פְּלָעָן וְיֵד שָׁאַקְלָעַן אַוְן מַאְכָן מַיְתָן זַיְעַר לִיפָּן, קָאַט רְבִי מַתְּפָלָל עַנְעָן אַז זַיְיָ נַאֲלָן וְעוֹרָן גַּעֲנוֹט בְּיֵי זַיְיָ זַעֲנָן גַּעֲנוֹרָן אַוְסָטָבָעַ; דָּאַס זַאֲלָקָטָו תָּוָן טָאַג אַאֲךְ שָׁאָג, נַאֲכָט נַאֲךְ נַאֲכָט – דַּאֲעַזְעָעַן אַזְנָן בְּעַטָּן אַיְבְּעַרְשָׁטָן פָּאַר אַלְעָן קִינְדָעָר אַזְנָן דַּעַם קִינְדָעָר, דַּוְרְכָּבָעָם וְעַסְטָן עַזְנָן נִיסִים.

נאכטאל, איך בעט דיר אוון איך נווארן דיר, געב אקטונונג אים נוישט צו
שלאנן אוון נוישט פראָרטעען.

פארוואס קוּמֶט דָּאַס מִיר

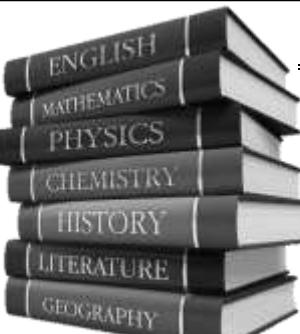
>>>>> זי'יב און קינגדער, וואס דאס וויזיט איז ער האט שווין תשובה געטונן, און זי'ין תשובה איז אנטגונומען געוואָרן אויבן אין האט. איז דארף זיך אינקזיג פון די טיעער מדה פון סבלנות אין שטוב, וואס דאס איז די שענסטע פון מדה און דאס ברענונג אַ בְּרִכָּה אַין שטוב. זאָזוי ווֹי מַעֲן דֶּרֶצְיִילְפֿון פְּשׁוֹטָעָמָעָן, וואס זי' האבן זיך קינמאָל יישט עקליריגט און שטוב, און זי' זענען דער האלפּן געווֹוָרְמַט גַּרְוִיסעַ צום הַלְּיִינְגְּשִׁינְאָוּרְדּ בְּבֵבִי' עַזְוִים גַּעֲמָעָן אַפְּרָפָאלְק - נַאֲך אַיִּינְן צוֹוָאנְצִיג יָאָרְלְעָבָן צוֹוָאמָעָן - צַו אַדְנִי תּוֹרָה. זי' האבן זיך באַשְׁלָאָסּן אַז זי' ווּעָלְזַן אַפְּשָׂר ווּוְטָס דָּרְמָזְלִי' בְּרָעְנָעָן אַז בִּיְדָע ווּעָלְזַן נַאֲכָמָאָל חַתּוֹנָה אַבְּאָבָן מַטְ אַנְדְּרָעָן אַז זי' זענען האבן קידער. נַאֲר וָאָס אַז גַּעֲוָעָן דִּין זי' תּוֹרָה? אַז זי' זענען גַּעֲוָעָן פָּאַרְמָעְלִיךְ מַטְ פְּרָנְסָה, דָּרָר מַאְן אַסְטָּאָפְּאָרִיךְ, אַנוֹ צוֹוִישָׁן זי' אַיִּינְקִינְמַאְל נִישְׁטָּגְעָן קִינְיָהָן זָוָס וּוּעָלְטָעָר קִינְגְּרָעָרִי, זִיְט זי' האבן חַתּוֹנָה גַּעֲהָטָה האבן זי' זיך אַיִּישְׁטָעָה? - פְּרָעָגֶט דָּרָר הַלְּיִינְגְּרָשִׁינְאָוּרְדּ בְּבֵבִי' עַ. זי' האט גַּעֲטָעָהָט זָוָס דָּס פָּאַרְיִיךְ זָאָל בְּלִיְיָהָן בֵּי אִים, ער זָאָל האבן פרָנְסָה, קְדִי ער זָאָל עַרְגָּנָעָן לְעַרְגָּנָעָן מַט אַקְלָאָרְן קָאָפּ; אַנוֹ ער האט גַּעֲטָעָהָט, בִּיְין! דָּס אַבְּאָרִיךְ זָאָל זָיִן וּוּיְבָעָן, וְאַרוּס ער ווּטָס זִיך אַז עַצְחָ גַּעֲבָן אַז דָּעַם אַבְּאָרִיךְ, אַנוֹ זי' גַּעֲבָעָךְ ווּטָס בְּלִיְיָהָן אַנְגָּרִינִישָׁט, זָאָל זי' קָאָטָשָׁה האבן פָּוֹן וְאוֹר צָוּ נְעַמְעָן פְּרָנְסָה. וּוּדָר הַלְּיִינְגְּרָשִׁינְאָוּרְדּ בְּבֵבִי' עַ האט דָּס עַהְעָרָט האט ער זיך אַגְּגָרְוּפּן: "דָּרָר פָּאַרְיִיךְ ווּטָס בְּלִיְיָהָן פָּאַר עַזְקָעָךְ, אַיר ווּטָס זִיך נִישְׁטָּגְעָן, אַיבָּר אַיִּינְדִּי צִיְּעָט ווּטָס אַיר אַבְּאָבָן אַבְּנָן אַבְּנָן אַזְרָקְעָן, אַונְ אַזְוִי אַיִּישְׁטָעָן.

וועט אים גוט זיין אויף די וועטל אונן אויף יענע וועלט.
 (אש"ר בנטל אידיש, חלק א', מכתב ז')

בדער היליגער רבוי זאגט אל עיסק אין בחינת משפטן, דאס מאינט או ער מענטש זאל זיך אלליין משפטן, ער זאל מאנק א' חשבון, "פארוואס קומט אויף מיר די צרא?" און וועט א' איד וועט זיך משפטן אויף יעדע אך וו ער פירט זיך, דעמאטל וועט ער שווין פון גארנישט מורה האבן. עס ווערט דערצ'ילט אויף דעם היילינו חתם סופר זי"ע, און ער אין עפָאָר אַיְמָאָל צו אַ מְרָחֵץ וּוְעָגֵן זִיְן גַּעֲזֹונֶט, אַוְן מְעַן הַאַט גַּעֲפֹעָלֶט
עדאר אַיְם אַז ער זאל זיך זיַן בִּינְאָכֶט וּוְעָנְקָנֶט אַיְזָן שְׁוִין נִשְׁטָא דָאָרט,
ונְרָהָט גַּעֲוֹאָלֶט זִיְן אַלְיָין אַיְן דָעֵם פְּלָאָץ וְאוֹן עַס קּוֹמֶט אַרְוִיס די
וּוּוֹעֶבֶל וּוְאָסְעָר וּוְאָס אַיְזָן רְפָאָה.

דארין איז געוען צוויי גרויסע אייערנע טין, און ווי נאר ער איז דארין האט זיך פארשלאסן אווף אים די צוויי גרויסע אייערנע טירן און ער האט נישט ועקענט אודוייס, דערויל איז די גאנצע צימער פול עוואורן מיט פארער פון די היינז וואס דארטן איז געוואורן, און ער האט גענט געקענט אורויס גיין, ער האט געשפֿטַץ איז ער גײַט עוישטיקט וועגן. האט ער אונגעוויזין זיך צו מספטִין, פארוואס קומיט אים איז מאיתה מושער פון חנק? ביין עס איז אים אינגעפאלאן איז חָלֶן אַגְּן שבחה (ה): כל המתעצל בהספֿידַו של חכם גאנזון, רבִּי דוד דִּיטְשַׁן, לאיז דעמאלאט נסטליך געוואורן גורייסער גאנזון, רבִּי דוד דִּיטְשַׁן, ער האט אים נישט מספֿיד געוען, האט ער עצמאישטעלט איז דאס מוזיעט אים מספֿיד זיין גלייך ווען ער וועט ארויס גיין, און ואונדר ער האט איז ניכז געשען איז די שועערע טירן האבן זיך אלֵין געענטן זוון איז ער ניכז געוואורן און האט געקענט ארויס גיין, און ער האט גלייך געלאָט צויאָם רופּן אלָע איזון וואס האבן זיך געפּונען אין וורחן און האט געזאגט אויף אים גרויסע הספֿיד.

פונְׁ דעם זעט מען ווי פָּעֵן דאָרֶף לאַבעַן מיט אַחֲשָׁבָן אוֹרִיף יַעֲדָן זָהָן
יִי חַיְל זָהָן (ברכות ז), מִי חַשִּׁיד קֹדֶשָׁא בָּרוּךְ הוּא דָבָר דִּינָא בְּלֹא
זְיַינָּה? עַדְעַז אָזְקָד ווֹאָס עַס קּוֹמֶט אַוְפָּטָן מַעֲנְטָש אַיז אַמִּיט אַ
שְׁבָּבָן. דָּרְפָּאָר דָּאָרֶף זִיךְ אָזְד מַשְׁפְּטָן אַוְרִיף יַעֲדָן זָהָן,
אוֹרְקָעְגָּעָן תְּשֻׁבָּה טָוּן, אוֹן עַס ווֹעַט לְיַכְּטָן אוֹרִיף אַם גְּרוּסָר לְיַכְּט.

שאלות ותשובות ברסלב

פָּרְנֹואָס אֲוּעָקְמָאָכָן אַנְדָּעָרָע בְּתִי חִינּוֹךְ ?

לכבוד דרור ראש ישיבת השילט', עס איז שוין פלייל' איזון וואס איז פיר א בית חינוך לבנות וואס זיך ברוך ה' על גוך ישראאל סכא, פון וואו עס צענין שנוי אידערסיגאנגען טוינער ערליך אידריש מאקסען, וואס האבן ווועוישער איבעגעגענפֿר פֿאָר זיינער דורך די חינוך וואס זיינ האבן אַבְּאַלְבָּ�ָהָן ייִזְחַקְהָרָבָּן

איך הAbb אסאך געהעט פון אייך, עס איז מיר אבער קיינונגאל
איישט איזס-קעטען צו הערן אייערט שיעוריות. פאריגען וואך האט מיר איזיגער בעגעבן צו הערן א שטיילקעל פון
א שעודו ווי איר האקט זיין קעגן די חינוך וואס מען געבעט פאר די פידולעה, אויר אנטט איז פידולעה ווילז
איישט ענט טהנזה האבן אין די קאנגעטען ציטיןן ווילל מען גענט פאנן קיין געהעריגע טיערער שמחות, און
אייר זאנט או דאס אין א רעדולטאט פון די שלעלכעט חינוך וואס מען געבעט זי אין די בטי חינוך.
עס איז מיר בעווען זיינער א שטארקע אבעערנשונג צו הערן ווי איר רעקט גאנז בטיחי חינוך וואס מען האט
איישעשטעלט און אונס פירט זיך בדרכ' ישראאל סכא, מען לענטט פידולעה צו גיין בצעירות, מען לענטט
איילעה זיילעה זיילעה זיילעה פאנס און פון די פאלטשע מאערערצע השקבות, ווי אונז קענע
ען זאנן דערויף או דאס איז גישט א גושע זונק ?
איך וואלאט איז זאנט געשורבן, היוט זעדר קאנט זיך זיין וועג ווי איז ער פירט זיך, און בדרכ' כל מל מישט
איון זיך נישט אונעם צוועיטטנס דורך, אבעבר היהו איז וויס איז ענגען פראהאן פלאמידות און לערערינס בי
אונז איז מולד וואס הערן איזס יייערט שיעוריות און דאס קען און אקל האבן א שלעלכטע ווילזונג
איויף די וועג ווי איז ער עריציט זיך, ערפרא וויל איז דאס פראשטיין.
ישר בה, א מנהל פון א בית חינוך לבנות

גשוכה :
בצורת ה' יתברך
לכבוד ... ברוך אייר.

איך האב עט האלן דין קרייז. עצט אין די צייט וויס די רג'ירונג לאזט נישט מאכן גרויסע חתונות ווילע מען טאר זיך נישט גוועאקסקוטטען אסאך מענטשן אין אין פלאז, שטעטל זיך אויס איז די אלע וואס מאכן חמזה און די יענטצע. פגע קענען דאס נישט מאכן אין דרוויס ואלן, זאר זיי זארפֿן דאס מאכן אויף א באשיינען וועגן, איזוי ווי. עזען האט געהאט במשך אלע דורות.

יעצט וערעט נונגלה פאר אלעלמען זוי ליליגן אונן ליגר פֿיינְגַלְעָךְ ווּוואָקְסָן אוּירְדָּקְאָזִיסְ זַיְעַגְעָעָךְ אָרְן אַין
סקוֹלֵי, עַצְטָן ווערט אַנטְפְּלָעָקט אָז זַיְ ווּוואָקְסָן אוּירְדָּקְאָזִיסְ נִישְׁתְּחַבְּדָגְ קִיןְ אָנוֹגְ וּוָסְ דָּאָסְ לְעַבְנָן אַיְזָן; אַז
פֿיְינְגַלְעָךְ אַזְנָן אָז זַיְ ווּילְן בִּישְׁתְּ חַתְּגָהּ הַאֲבָן, ווּוִיזְטָ דָּאָסְ אָז זַיְ ווּיְסָן בִּישְׁתְּ וּוָסְ דָּאָסְ לְעַבְנָן אַיְזָן, ווּילְלָיְדָן
בְּאַנְגָּעָה פֿרְיְילְיךְ קִיטִּיטְ פֿוֹןְ חַתְּגָהּ הַאֲבָן אָזְיָן בִּישְׁתְּ דִּיְ חַתְּגָהּ אַלְיְינָסְ, בָּאָרְ דִּיְ חַבְּרַתְעָסְ, זַיְ וְאַלְ, דִּיְ מְזַקִּיקָן,
דִּיְ קְלָלָמָעָן אַזְנָן דִּיְ פֿיְינְגַלְעָךְ כְּלָהְ קְלִילְדָּיְ וּכְרָוְ, דָּאָס אַזְיָן בִּישְׁתְּ אַחֲנָרוֹ פֿוֹןְ דְּרָךְ יְשָׁאֵלְ סְפָאָ, דָּאָס אַזְיָן בִּישְׁתְּ קִיןְ

וְאַתָּה שְׁרָאכְסֹטוּ, וְעוֹר אֵין שְׁוֹלְדִיגַג אַין דַי טִיעַרְעַ שְׁמַחְתָּ? וְעוֹר אֵין שְׁוֹלְדִיגַג אָז עַלְטָעַן וְעוֹר אָז עַבְלָוֶטֶן
וְעוֹר אָז קוּמֶט צָו מַאֲכָן שְׁמַחְתָּ? אַנְשְׁטָאָט זַיךְ פְּרִיְיעַן בְּשַׁעַת אַ שְׁמַחְתָּ, אַנְשְׁטָאָט הַנָּאָה צָו הַאֲקָפָן יְעַשְׂעַ רְגַע
פְּרוֹן דַי שְׁמַחְתָּ דָאָרְפָּק בְּעַן זַוְּנָן וְאוֹן פָּנָן וְעוֹם צָו בְּאַרְגָּן גַּעַלְטָן, בְּעַן וְעוֹרטָן אַלְטָן אַז שְׁוֹאָקְבָּי עַס טְעַטָּע צָו
נוֹם גַּעַזּוֹתָן; וְעוֹר אֵין שְׁוֹלְדִיגַג אַין דַעַם? בָּאָר דַי סְקוּלִיסָן! בְּעַן לְעַונְתָּ נִישְׁתָּ מִיטָּן דַי כִּידְלַעַךְ וְואָס דַּאס לְעַבְנָן

נאך פילע בריו פונעם ראש ישיבת שליט"א אין אלע נושאים, אינעם ועכנתליךון קומירס עציתו אמונה".
347-509-1908-הרבנן ציון ברנוביץ

347-500-4008 א.י. יישוב א.ה.י.ב. ר.ו.ה.ז. 347-500-4008

347-509-4908 אדר רופט ישיבת אין באקומען

Digitized by srujanika@gmail.com

**די לאבענס גענטיכטע
פונן הייליגן רבינן (סד)**

אין קורין פון פרידריך : דער פראנציגויזישער קרייזער נאפאלאין
באייגאנטן די שטאטס עפּו, די אראאנדר זאנן או גיינען
הרגע עגענץ יונן וואס בליעבט און שטאט נאך צוווי שעה, דער
רבִּי לויופְּט צוֹם יָמִין וְעַצְמֵת זֶה אֲרוֹנִין אֵין אַשְׁפֵּל, ר' יַצְחָק
הערט או דער רבִּי אַיְן גַּלְעָפָן צוֹם יָמִין

ווען ער האט דאס געהערט קאט ער גענואלאט בעמען דעם קעסטל מיט ויעיעע חפזים און געלט זונס זי' האבן געהאט דאלאט, נוילו ווען דער רבוי איז אנטלאבן קאט ער אליעס איבערגעלאזט און גאנזישט מיטגענומען מיט זיך, ער קאט אבער ווישט געקעט אלין שלען דעם קעסטל, בזין דער איבערשטער האט אים עעהאלפן איז א ספּרְדִּישׁעָר איד איז דראט אונגוווקען און גענאגט איז ער וועט שלעפּן דעם קעסטל, און איזו' קאבן זי' אונגעהויבּן לוייט אום ים.

צוליב ד' גוֹיָס אַבְרָהָם עֲרֵנִישׁ אֵין שְׁתָאַט, וּוְ
מִקְאָט זֶה מִפְשָׁגָעַתְאָן אַיִלְעָר דֻּעַם צְנוּיִינָן מִיטָּ
מַעֲסָדָס, אַז פָּמָעַ נִישְׁתָּגַעַוְעַן מַעֲגָלִיךְ בְּכָל צָו גַּיְינָן
דָּאָרָט אֵין נָאָס, דָּעַר אַיִלְעָר שְׁתָאַט אַבְרָהָם וְחַמְנוֹתָ
גַּעֲנָאָט אוּפְּרָאָס, אַז נִגְעָנָפְּרִיט אָז פְּנִיקְט דַּעֲקָאָלְטָהָבָן
דִּי אַרְאָבָר עֲפָעָם אַיִלְעָרוֹפָן אַגְּוֹטָה בְּשָׂרוֹה פּוֹנָעָם דָּאָרָט
פָּסָן מוֹעֵר, אַז אַסָּאָךְ מְעַטְּשָׁן צְעַנְעַן זִיךְ רָאָט
צְוַאָמְגָעָלָאָפָּן צָו הַעֲוֹן זִי נִיְּעָס, אַז אַזְוֵלְהָבָן זִי גַּעַהָאָט
אַנוּגָּן דַּוְלָצָגְזָיִינָן אַז אַגְּזָמָמָעָן אַזְוֵלִים.

ווען ר' יצחק אין אונגעומען צום ים, האט ער בעזען
אסאך שיכן, ער האט אבער נישט געטראפֿן דעם רבין. ער
אייז איזומגענאנגען און געוזקט איבעראל גאר אסאך, בז'
ער האט עדולדיך געטראפֿן דעם רבין זיין אונעס קלילין
שייפֿל, דאס שייפֿל אין געוווען אונגעפלט מיט אראבער, און
דרער רבּי אין געוזען דארט אינימיטן צוישן זיי.

ווען דער רביה קאטע זיך צויאר מגערתראפֿן מיט ר' ייזחק,
זענען זיך גענונאָרן זייןער פרַיְילִיך. זיך זענען גענונען אַזוי
דרעלשאָקָן אַזְון בְּצָאָרָגֶט אַזְיַינָר וּלְפַזְן אַזְוַיְינָן, זיך קאָבָן
יַיְשֵׁטְקָעָוָאָסֶט וּזיך דָּעַר אַזְוַיְיטָעָר גַּעֲפִינָט זִיך, אַזְון
דרעלפֿאָר אַזְון דִּישְׁמָחָה גַּעֲנוּנָעָן בָּאָר גַּוְיִיס אַזְון קָאָבָן זִיך
זְנוּזָיְעָזָרְלִיבְּ בְּאַנוּזָוָנוּ

ז"י זענין געונען דארט אביסל אין דעם קליניעס
שייפל, וואס מדרופט "פארקעס", אין דערנאנך קאט די
שייפל אונגעהייךן צופאָרן צום גוריין שיר, וואס מדרופט
"אַרכְּנוּז", וואס איז עשניאָגוש עצאָסנער ועבע חיבָה.

ז"י האבן עזענען או די גוועט שך איז ארכזאגענומען
מיט מלכחה קאנגען, און זי האבן זיך געוואוינערעט
פאנוראאס א שיך פון טוחרים וארך האבן אונעלכען קרייגס
געציג, זי האבן אבעש געקלערט או אוזו ווי ס"איד יעט א
קרייגס צוישטאנד, זארפֿן אפֿילו ציווילען שיפֿן זיך אויך

באוֹנוֹפְּעָעָן.
דער אַמֶּת אֵין אֲכַר גַּעֲוֹעַן אֶזְסָא אִין בְּכָל נִישְׁתָּחַ
גַּעֲוֹעַן קִין הַאנְדְּלָס שִׁיפַּ, דָּאָס אֵין טַאַקע גַּעֲוֹעַן אֶקְרַיגַּס
שִׁיפַּ, פָּלוּ מִיט סָאלְדוֹנָן אָן אַלְעַ סָאַרְט גַּעֲוֹשׁ. דֵּי סְפָּהָ
אֵין פְּאַרְשְׁטַיִיט זִיךְ גַּעֲוֹעַן בָּאָר גַּרְזִיס, צַוְּ זַיְן עַבְּדָן דֵּי אַלְעַ
סָאַלְדוֹנָן, נַאֲכַדְעַצְּרוּ וְעַן דָּאָס אֵין גַּעֲוֹעַן וְיַלְדָעַ
אַרְאָבָעַן, אָן וּנְעַרְפָּעַט נַאֲךְ צַוְּ פָּאַן מִיט זַי אַיְפָּן יִם.

צוליב די גויסע פחרדים און איבערקיינש וואס
האט דארט געהרטש, האט דער רבּ נישט געוקט אין
וועלכלע שיר ערד גיטי אריין, ער האט נישט געוואווארט וואו
סיגענט זיך דער שיר וואו זוי קאנן באשעטלט די
ביבלען, און ער איז בלוי אריינגעלאפּן און עפּס א שיר,
אונן ער האט נישט געוואווארט או דער שיפּל וועט אים
צוטראגן צו די מלחהה שיף.

